

Міністерство освіти і науки України

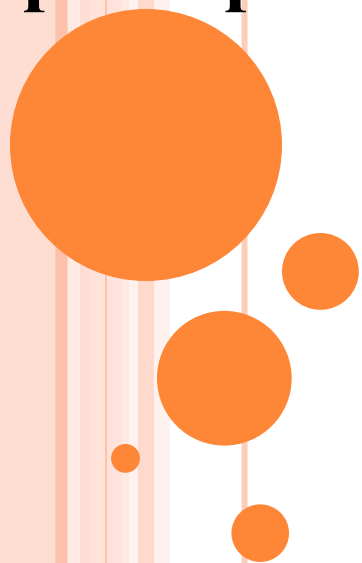
Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна

Факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Міжнародне право

Презентація

На тему: «Злочин та покарання за Руською
Правдою та Салічною Правдою: порівняльна
характеристика.»

Студента групи УП-11:
Пожидаєвої Ірини Ігорівни
Викладач: Гавриленко О.А.

Харків 2015

ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИНУ ТА ПОКАРАННЯ

- ❑ **Злочин** називався "обидою" (образою), під якою розуміли будь-яке порушення суспільного спокою - завдання потерпілому фізичного, матеріального чи морального збитку. Водночас право не розрізняло кримінальне правопорушення від цивільного.
- ❑ Об'єктами злочинної дії були особа, майно, мораль. Об'єктивна сторона злочину ще була виражена недостатньо: відомі лише замах на злочин та скоєний злочин.
- ❑ Суб'єктами злочину не могли бути невільники (ст. 46 Просторової редакції). Вони були власністю господарів, які несли матеріальну відповідальність за їхні неправомірні вчинки. Однак це не виключало застосування до рабів засобів фізичного впливу: побиття чи піддавання фізичним тортурам.

- **Покарання.** їх метою була відплата та відшкодування заподіяних збитків. Кримінальне право, як право-привілей, відкрито проголошувало становий характер покарання.
- Найдавнішою формою була помста злочинцеві з боку потерпілого чи його родичів. За часів Руської Правди помсту спочатку обмежують (ст. 1 Просторової редакції та Короткої редакції), а потім скасовують зовсім (ст. 2 Просторової редакції).
- Переважним видом покарання були грошові стягнення із злочинця. Вони склалися з двох частин: штрафу (надходив князеві) та компенсації (п отримувала потерпіла сторона).

Об'єкти порівняння

■ **Руська Правда** – це найвизначніший збірник права Стародавньої Русі, де знайшли своє відображення норми звичаєвого права, князівська судова практика та канонічне право.

Салічна правда - це збірник записів звичаєвого права салічних (приморських) франків доби Меровінгів, та частково Каролінгів. Джерелом права у франків до «Салічної правди» були звичаї, постанови франкських королів.

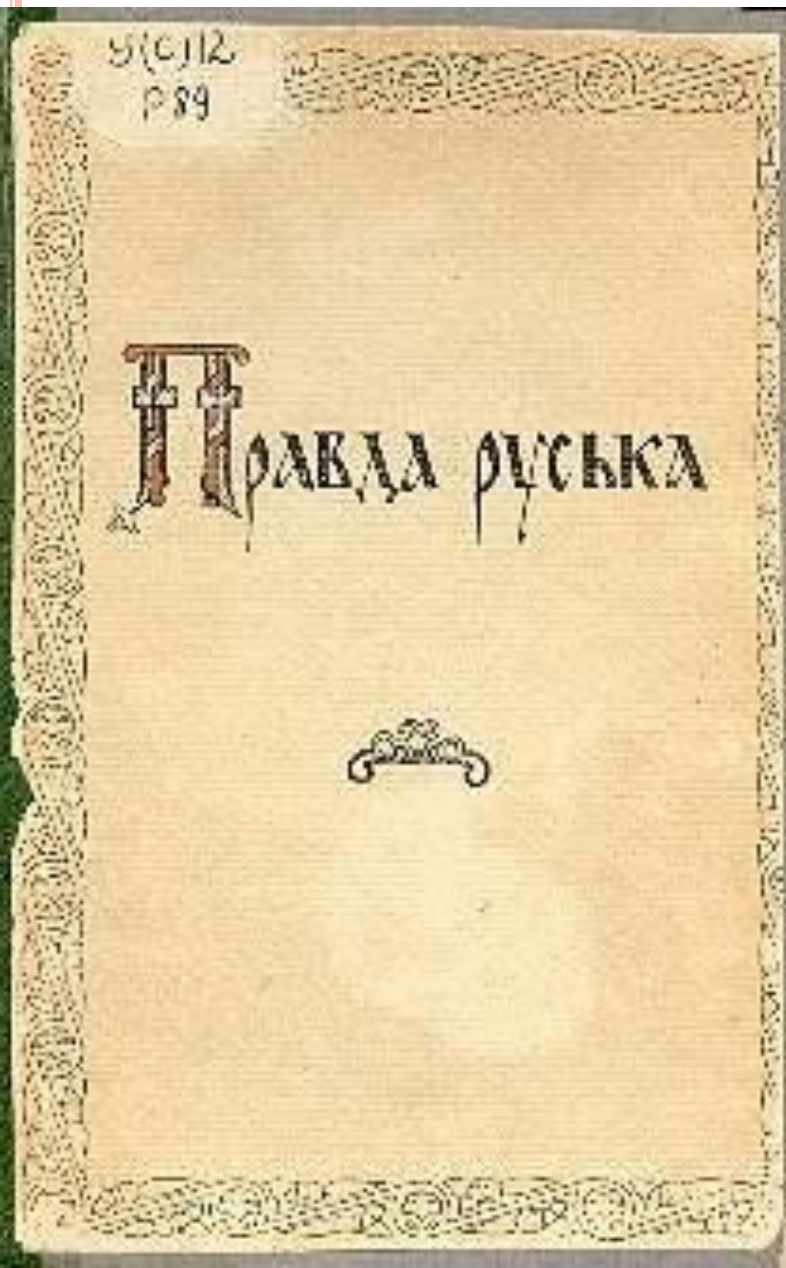
■ Однією з основних подібностей Руської Правди та Салічної правди була громадська спрямованість правд. Правди були адресовані в основному простим общинникам. Раби мали місце тільки як речі, а вища стан як суб'єкт кримінальних правовідносин.

■ Салічний закон виділяє форми вини: умисне і необережне посягання, співучасть, підбурювання, обставини, які пом'якшують та посилюють вину. Необережність розглядалася як пом'якшуюча обставина і передбачала просте відшкодування збитків. Наявність злого умислу, навпаки, посилювала вину. Колективне вбивство також виступало обставиною, що посилює вину. У цьому разі призначалося максимальний розмір відшкодування родині вбитого.

- Під покаранням в *Салічній правді* розумілося відшкодування образи або завданої шкоди. Серед покарань виділялися штрафи, смертна кара, тілесні покарання. У Салічній правді штрафи майже повністю витісняють усі інші покарання.
- *Руська правда* не приймала кровної помсти.
- Руська Правда і Салічна переслідували кілька цілей, призначаючи покарання за злочини.
 - 1) покарання повинно було спокутувати провину.
 - 2) покарання злочинця було задоволенням для родичів .
 - 3) вироки виносилися від імені володаря, тим самим, зміцнюючи його владу. Основною мірою покарання було стягнення штрафу. За Руської Правди - *віра*, за Салічної правди - *солід*

РУСЬКА ПРАВДА

САЛІЧНА ПРАВДА

Руська правда

- За **вбивство** -40 гривень.
- За **побиття** -3 гривни (за образу).
- Якщо хтось вдарить батоном, жердиною, чашею, долонею- 12 гривень.
- Якщо відсіче руку- 40 гривень, палець- 3 гривни.
- Якщо хтось візьме чужу зброю, коня, одягу, а господар упізнає своє, то забирає, а злодій сплачує 3 гривни за образу.
- Якщо хтось вб'є **огнищанина**, княжого під'їзного, тіуна- 80 гривень.
- За вбивство княжого **сільського старости** – 12 гривень.

Салічна правда

- За вбивство **напіввільного** (лита) сплачувався половинний вергельд – 100 солідів
- за вбивство **раба** призначався не вергельд, а штраф у 35 солідів, який сплачувався господареві вбитого раба.
- За вбивство **вільного франка** – 200, графа, королівського чиновника – 300 солідів.
- За вбивство **графа** при виконанні ним службових обов'язків вергельд потроювався.
- Життя **священнослужителя** каралося потрійним вергельдом у 600 солідів, єпископа – 900.
- Якщо смерть була спричинена ударом, укусом або нападом домашньої тварини, то вергельд сплачував її власник у половинному розмірі. Про відповідальність за вбивство повідомляє титул «Про жмені землі».

Руська Правда

- За вбивство **смерда** чи **холопа**- 5 гривень.
- Якщо вбита **рабиня-годувальниця**- 12 гривень.
- За княжого коня- 3 гривни.
- Якщо вкраде коня чи волів, або обкраде дім- 1 гривна і 30 резан, якщо крастиме не один- платити кожному по 3 гривни і 30 резан.

Салічна Правда

- Найнижчий штраф за **крадіжку** складав 3 соліди.
 - Якщо хто позбавить життя дитини в утробі матері раніше, ніж він отримає ім'я, і це буде доказано, присуджується до сплати 4000 динарів, що складає 100 солідів.
 - Якщо хто позбавить життя вільну жінку після того, як вона почала мати дітей, присуджується до сплати 24000 динарів, що складає 600 солідів, а *як вона* вже не може більше мати дітей, присуджується до сплати 8000 динарів, що складає 200 солідів.
-

ВИСНОВОК

- ❑ Руська Правда та Салічна правда схожі за своїми нормами.
- ❑ До злочинів проти особи, по Російській Правді і варварським правдам, відносилися пошкодження, биття, образа. За ці злочини стягувалися штрафи. І на Русі, і у варварських державах найпоширенішим злочином була крадіжка. Вбивство було найтяжчим злочином і каралося різними штрафами відповідно до класового стану.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.http://pidruchniki.com/1229071243238/pravo/zluchini_pokarannya
- 2.<http://freeref.ru/wievjob.php?id=486198>

